

*Klara Santamaria Elorriaga*  
*Basauri, Bizkaia (1929)*

Aurkibidea

## Biografia

Morgan jaio arren, txiki-txikitan Ugartera joan zen bizi izatera. Ama Morgakoa zuen eta aita Zeanurikoa zuen, itsasgizona. San Migeleko eskolara joan zen. Gurasoekin beti egin zuen euskaraz berba. [Basauriko euskararen azterketa linguistikoa](#) lanean parte hartu zueneko da grabazio hau.

## Zintak

### BSR-010

- **Proiektua:** Basauriko euskararen azterketa linguistikoa
- **Elkarrizketatzailea(k):** Arretxe, Jon
- **Data:** 1990-01-01
- **Iraupena:** 47 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Gisasola, Jaione
- **Emalea:** Arretxe, Jon

# Pasarteak

## 1. Gurasoekin euskaraz

- **Erref:** BSR-010/002
- **Iraupena:** 0:00:22. **Hasi:** 00:02:18. **Bukatu:** 00:02:40
- **Multimedia:** audioa online entzungai

### Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

### Laburpena:

Gurasoek euskaraz hitz egiten zioten. Gurasoak bizi ziren bitartean jariotasun handia zuela dio baina, hauek hil zirenetik, ez du euskaraz hitz egiten.

### Transkripzioa

- Nire aitek egiten eben euskeraz guztiz ondo e.
- Bai?
- Bai. Guztiz ondo nire aitak, ta nire amak be bai. Baiña amak...hil jatan niri gaztetarik.
- Bai.
- Ni gazte... hamazazpi urte eduki nenduzen ama hil zanin. Ta gero aitek erdaldundute biek. Bakizu, gizonak ez dire... egoten zareten etxean.
- Karo.
- Ta hortik.
- Amak jakin behar dau, ezta?
- Amak, amak jakin behar dau. Printzipalena da ama, amak ez badaki...

## 2. Eskolan euskaraz egiten uzten zioten

- **Erref:** BSR-010/004
- **Iraupena:** 0:02:31. **Hasi:** 00:04:09. **Bukatu:** 00:06:40
- **Multimedia:** audioa online entzungai

### Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera

### Laburpena:

Euskara batua eta euskalkia erabiltzea polita deritzo baina, euskara batua ulertzea gehiago kostatzen zaiola aitortzen du. Eskolan ez zuen euskararik ikasi hala ere, txikitan Morgan bizi zela, jolastorduan euskaraz egitera bultzatzen zuten irakasleek, ulertu ez arren gustura entzuten baitzuten.

## 3. Morgatik Basaurira

- **Erref:** BSR-010/005
- **Iraupena:** 0:01:22. **Hasi:** 00:06:40. **Bukatu:** 00:08:02
- **Multimedia:** audioa online entzungai

### Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

**Laburpena:**

Aita Zeanurikoa zen eta ama Morgakoa. Baserrian bizi ziren baina aita itsasgizona zen. Baserria utzi eta Basaurira joan ziren bizitzera.

**4. Txikitatik lagunekin euskaraz**

- **Erref:** BSR-010/007
- **Iraupena:** 0:01:33. **Hasi:** 00:22:23. **Bukatu:** 00:23:56
- **Multimedia:** audioa online entzungai

**Gaia(k):**

- Euskara » Euskararen egoera

**Laburpena:**

Baserrira bisitan joaten ziren lagunekin euskaraz hitz egin izan du txikitatik.

**Transkripzioa**

- Baia zu jaio Morgan jaio zinen?
- Morgan jaiotakua, bai.
- Ta... aite ta ama hangoak zien ala?
- Aite Zeanurikoa. Eta ama Morgakoa da. Bai, ama ta aitita Morgakoak. Elorriaga dekou guk apellidue. Morgakoak.
- Bai, bai, bai.
- Morgakoa, ta Uribe be bai, Morgakoak gara gu. Baserri baten bizi nintzen, baserri baten... bai badakizu, aitite hil jakon guri...
- Bai.
- Gu gaztetarik. Ta gure aite izen zan... marinoa izen zan gure aita, marinoa, ta aititek be orduen... baiño baserria ez zan izen gurea e.
- Bai, bai.
- Ez. Ez ez zan izen. Aitite... San Migel, hona etorri gintzen bizitzera, San Migel de Basaurire.
- Ta zergaitik ba hona?
- Ba etorri gintzen horra, bakizu, gustetzen dakona aitteri ta amari hori... ze euskera iten zalako apurtxu bet. Basaurin berton ez dogu gure izan bizi, ez, baserri batara guro zaurien etorri.
- A bai e?
- Eurek akostumbreta baserrien, eta gero aitte goiz joaten zan.
- Bai, bai, bai.
- Itsasoan ibili zen eta horregatik. Eta gu, txiki-txiki izen geinken moduen, ba urrunau egoteko. Ze basarri baten andra batek lau umegaz ze iten dau? Ezebez.
- Karo.
- Ze txikixek izin gintzen ta. Nerie zaharrena, baie harek ez zuen gure izen baserrien bizi. Ez zuen gure izin baserrian bizi.
- Ta hori baserria eginda egoan edo?
- Bai, bai, bai.
- Baserri asko gindugun soloan... beno soloan, asko. Ta behixek eta dana aukiten gindun.
- Alkilau in zenduen edo? Errentan edo?
- Errentan egon gintzen bai. Errentan. Geurie ez zan izan baserria.
- Bai.
- Ez, errentan eduki gendun.

## 5. Euskara gutxietsita zegoen

- **Erref:** BSR-010/008
- **Iraupena:** 0:01:23. **Hasi:** 00:23:56. **Bukatu:** 00:25:19
- **Multimedia:** audioa online entzungai

### Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera

### Laburpena:

Txikitan, etxean bakarrik hitz egiten zuen euskaraz. Bizilagun askok euskara gutxiesten zutela kontatzen du eta ondorioz ez zieten seme-alabei beraien hizkuntza erakusten.

### Transkripzioa

- Ordun zuk... euskera, ze euskera iten dozu gehiago? Igual gehiago ingo dozu Morgakoa edo...
- Euskerie nik?
- Bai.
- Ba ointxe iten dot San Migelekoa iten dot, Morgakoa be bai apurtxu bet e!
- Bai.
- Uste dot baietz.
- Ta zuk egin... txikitan iten zendun euskeraz?
- Etxian.
- Etxian bakarrik?
- Etxian bakarrik. Ze kalean gitxi egiten nuen euskera. San Migel, ez, ez, San Miguelera etorri orduin egiten nuen San Migelen euskeraz, basarrian e, lagunekaz egiten nuen.
- Hango lagunekaz, San Migeleko lagunekaz?
- Baia nire lagunegaz ez jakien euskera e, San Migelekoak, zerengaz, ez otsien egiten. Badakizu zer esaten bazen orduen, ze, zertako zan euskerie?
- Ya, karo.
- Askotan etxien. Orduan esaten otsien gure amak esaten otsien beran lagueri "zetako ez ostezu iten umieri euskeraz?" "zetako? euskeragaz ez goaz inora be ez, ta guk dakiguna ez dogu irakatsi behar umeari" esaten, zelako lastimie! Bikote... zelan e... Rafael deituten da, Baraiñano?
- Bai.
- Zera... gasolinera dekona, badakizu. Daben andrea, nere lagune, urtetan, beti urtetan gendun ta, Rafael [...] gure etxian egoten zan beti sartute bera, eta "hablanos euskera" harek ez zuen jakiten gitxi euskeraz, "tu todo tipo de euskera con esta e". Bera be gero hasi zan nobixia beranduago...
- Bai.
- Orain dagone beragaz. Ta berak gitxi iten eben, ta haren seme-alabak orain ez dakite euskeraz. Ta esaten dotsie amaxuri, beran alabari, "zetako ez diguzu irakatsi guri zuk dakizuna?" "Ba zetako?".

**Ahotsak.eus**-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

*2026-03-08*

**CC-by-sa | Ahotsak.eus**

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com